

Spis treści:

1. Technologia informacyjna
2. Wychowanie fizyczne
3. Inkluzja społeczna (Przedmiot z dziedziny nauk społecznych)
4. Współczesne zagrożenia dla bezpieczeństwa (Przedmiot z dziedziny nauk społecznych)
5. Wychowanie obywatelskie (Przedmiot z dziedziny nauk społecznych)
6. Język angielski I
7. Język niemiecki I
8. Język rosyjski I
9. Historia literatury polskiej: literatura dawna - oświecenie
10. Fleksja współczesnego języka polskiego
11. Kultura żywego słowa
12. Literatura w mediach (specjalność kreatywne pisanie i edycje cyfrowe)
13. Kreatywne pisanie (gatunki informacyjne) (specjalność kreatywne pisanie i edycje cyfrowe)
14. Komunikacja międzykulturowa i medialna (specjalność kreatywne pisanie i edycje cyfrowe)

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Technologia informacyjna
Nazwa w języku angielskim:	Information Technology	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Instytut Informatyki	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	2	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Agnieszka Skulimowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Anna Kołkowicz
Założenia i cele przedmiotu:		Korzystanie z terminologii, sprzętu, oprogramowania i metod technologii informacyjnej.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna pojęcia związane z użytkowaniem komputerów, systemem operacyjnym, edytorem tekstu, arkuszem kalkulacyjnym, prezentacją multimedialną, bazą danych. Ma wiedzę z zakresu funkcjonowania lokalnej i globalnej sieci komputerowej oraz usług dostępnych w Internecie. Zna zagrożenia w sieci Internet.	K_W07, K_W16
W_02	Posiada wiedzę z zakresu grafiki menedżerskiej i prezentacyjnej. Ma wiedzę na temat przygotowywania stron WWW, zna podstawy języka HTML.	K_W08
W_03	Zna i rozumie podstawowe pojęcia związane z prawem autorskim.	K_W15
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Poprawnie używa komputera do tworzenia i przechowywania dokumentów.	K_U08, K_U14
U_02	Potrafi wykorzystać arkusz kalkulacyjny do przeprowadzania powtarzalnych obliczeń oraz wyszukiwania i gromadzenia danych związanych z wykonywanym zawodem. Tworzy i wykorzystuje systemy baz danych do organizowania dużych zasobów danych.	K_U15, K_U16

U_03	Umie korzystać z sieci Internet do pozyskiwania informacji i szybkiego komunikowania się z innymi użytkownikami komputerów.	K_U01, K_U13, K_U12, K_U16
U_04	Korzysta z różnych narzędzi, przygotowując prezentację multimedialną. Potrafi przygotować własną stronę WWW i zamieścić ją na serwerze.	K_U06
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia.	K_K08
K_02	Ma świadomość roli i miejsca technologii informacyjnej w pracy zawodowej i samokształceniu.	K_K04, K_K06
K_03	Jest przygotowany do podejmowania wyzwań zawodowych w społeczeństwie coraz bardziej informacyjnym, wykazuje aktywność we właściwym wykorzystaniu narzędzi informatycznych.	K_K10
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia laboratoryjne	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Umiejętność korzystania w zakresie podstawowym z obsługi komputera, korzystanie z aplikacji biurowych objętych programem nauczania w szkole średniej w zakresie podstawowym.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> Internet - ogólna charakterystyka sieci. Programy antywirusowe i zagrożenia w Internecie. Zaawansowane metody wyszukiwania informacji. Zarządzanie informacją (zapisywanie, odczytywanie). Licencje Creative Commons. Korzystanie z baz bibliotecznych. Usługi w sieci Internet: WWW, poczta elektroniczna, FTP. Zarządzanie swoimi plikami na serwerze. Praca w „chmurze”. Praca z systemem operacyjnym Windows. Sposób przedstawiania informacji: liczba, znak, tekst, obraz, dźwięk. Zaawansowane operacje plikowe, praca z archiwami (rozpakowywanie archiwów, tworzenie własnych archiwów). Praca z siecią komputerową (udostępnianie danych sieciowych, zabezpieczanie danych). Używanie dostępnych narzędzi Windows pozwalających na usprawnienie pracy systemu. Redagowanie dokumentów: wpisywanie, poprawianie, korekta, autokorekta, formatowanie, umieszczanie obiektów w tekście, listy, nagłówki, sekcje, numerowanie stron, podgląd wydruku. Korespondencja seryjna. Operacje zaawansowane: tabele, edytor równań matematycznych i chemicznych, tabulatory, kolumny, style i szablony, makra. Praca z wielostronicowymi dokumentami: przypisy, zakładki, hiperłącza, spisy treści, bibliografia, indeksy, spisy rysunków itd. Tworzenie prezentacji multimedialnych: Zasady projektowanie prezentacji. Grafika, dźwięk, animacja elementów, dodawanie hiperłączy, wykresy, wzorce dla prezentacji, szablony prezentacji, organizacja pokazu, prezentacja automatyczna. Zapis prezentacji w różnych formatach. Arkusze kalkulacyjne: typy danych, operatory, wyrażenia arytmetyczne, wyrażenia logiczne i tekstowe, argumenty funkcji, wartość funkcji, wyodrębnianie parametrów w rozwiązaniach zadań, sposoby adresowania, formuły, wbudowane funkcje, wypełnianie automatyczne, formatowanie komórek i zakresów, wykres XY. Wybrane funkcje arkusza kalkulacyjnego: decyzyjne, matematyczne, finansowe, statystyczne, tekstowe. Podsumowania w arkuszu - sumy pośrednie. Arkusze kalkulacyjne, jako prosta baza danych - formularz, wyszukiwanie, filtrowanie, sortowanie. 		

10. **Podstawy pracy w bazie danych:** ogólna charakterystyka aplikacji bazodanowych, tworzenie tabel, formularz dla jednej tabeli, raporty, praca z wieloma tabelami, relacje między tabelami, kwerendy wybierające i aktualizujące.
11. **Przetwarzanie obrazów i tekstów: Adobe Photoshop.** Importowanie zdjęć do pliku. Autokorekta, poziomy, histogram. Podstawowe narzędzia programu: kadrowanie, lasso, różdżka, gumka, przesunięcie, dodawanie tekstu. Wybrane opcje narzędzi. Warstwy. Wielkość zdjęcia, zapis.
12. **Praca z plikami dźwiękowymi w programie Audacity.** Paski: kontrolny, miernika, edycji, miksera. Panel kontrolny. Wbudowane generatory. Wybrane efekty typu: normalizacja, odszumiacz, echo, kompresor, narastanie poziomu, wyciszanie, wzmacnianie, zmiana prędkości, tempa, wysokości itd. Nagrywanie własnej audycji, zapisywanie jej i eksportowanie.
13. **Pinnacle Studio Plus.** Bezpośredni przekaz z kamery cyfrowej na dysk komputera. Montaż materiału wideo (zmiana kolejności scen, odrzucenie nieprzydatnych fragmentów). Dodawanie: przejść, tytułów, grafiki, obrazu w obrazie, kluczowania kolorem, efektów dźwiękowych, podkładu muzycznego. Zapisywanie filmu.
14. **Tworzenie strony internetowej:** formatowanie tekstu, hiperłącza, rozmieszczanie grafiki, tabele, zagnieżdżanie tabel. Wykorzystanie narzędzi Word, Front Page, kreatorów stron do tworzenia własnych witryn internetowych. Podstawy HTML.

Literatura podstawowa:

1. Żarowska-Mazur A., Węglarz W., Word 2010: praktyczny kurs, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
2. Skulimowska A., Technologia informacyjna. Excel 2013, Wydawnictwo UPH, Siedlce 2017.
3. Sławik M., ABC tworzenia stron WWW, Videograf Edukacja, Katowice 2010.
4. Żarowska-Mazur A., Węglarz W., Access 2010: praktyczny kurs, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
5. Żarowska-Mazur A., Węglarz W., PowerPoint 2010: praktyczny kurs, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

Literatura dodatkowa:

1. Frye C., Microsoft Excel 2007. Krok po Kroku, Wydawnictwo RM, 2007.
2. Kolberg M., Excel w firmie. Przykłady zastosowań, Wydawnictwo Robomatic, Wrocław 2001.
3. Kopertowska-Tomczak M., Arkusze kalkulacyjne, PWN, Mikom, 2011.
4. Kopertowska-Tomczak M., Grafika menedżerska i prezentacyjna, PWN, 2010.
5. Skulimowska A., Technologia informacyjna. Word 2007, Wydawnictwo UPH, Siedlce 2013.
Negrino T., Prezentacje w PowerPoint 2007 PL, Helion, 2008.
6. Sokół R., Tworzenie stron WWW, Helion, Gliwice 2007.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia laboratoryjne indywidualne i grupowe z wykorzystaniem technik multimedialnych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty: W_01-W_03, U_01-U_04, K_01- K_03 są systematycznie sprawdzane w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych. Podczas oceny samodzielnego projektu (prezentacji, strony internetowej) weryfikowane są efekty: W_02, U_04, K_02.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: spełnienie każdego z trzech niżej opisanych warunków:

- uzyskanie, co najmniej 33 punktów na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych za poszczególne zajęcia;
- uzyskanie łącznie, co najmniej 18 punktów za samodzielne przygotowanie projektu;

- uzyskanie łącznie, co najmniej 51 punktów ze wszystkich form zaliczenia.

Kryteria oceniania:

- 0 - 50- niedostateczna (2,0)
- 51 -60 - dostateczna (3,0)
- 61 -70 - dostateczna plus (3,5)
- 71 -80 - dobra (4,0)
- 81 -90 - dobra plus (4,5)
- 91 -100 - bardzo dobra (5,0).

Poprawy: W przypadku nieobecności usprawiedliwionej możliwość realizacji zadań w innym terminie, w czasie konsultacji

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	20 godz.
Udział w konsultacjach godz. z przedmiotu	10 godz.
Samodzielne przygotowanie projektu	15 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Wychowanie fizyczne
Nazwa w języku angielskim:	Physical education	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Centrum Sportu i Rekreacji	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:	1, 2	
Semestr:	2, 3	
Liczba punktów ECTS:	0	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Ewelina Gutkowska-Wyrzykowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Wszyscy nauczyciele Centrum Sportu i Rekreacji
Założenia i cele przedmiotu:		Wszechstronny rozwój organizmu oraz przekazanie studentom podstawowych wiadomości i umiejętności umożliwiających samokontrolę, samoocenę oraz samodzielne podejmowanie działań w celu doskonalenia funkcjonowania organizmu. Rozwój sprawności kondycyjnej i koordynacyjnej oraz dostarczenie studentom wiadomości i umiejętności umożliwiających samokontrolę samoocenę i samodzielne podejmowanie działań w tym zakresie. Wykształcenie umiejętności ruchowych przydatnych w aktywności zdrowotnej, utylitarnej, rekreacyjnej i sportowej. Kształtowanie pozytywnej postawy wobec aktywności fizycznej.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna formy i metody rozwoju różnych cech motorycznych człowieka	
W_02	Posiada podstawową wiedzę o wpływie stylu życia i czynników środowiskowych na zdrowie. Wymienia główne zagrożenia zdrowotne (choroby cywilizacyjne – ich objawy i przyczyny) oraz zagrożenia społeczne i wyjaśnia ich wpływ na funkcjonowanie jednostki. Wymienia i wyjaśnia zasady zdrowego stylu życia	
W_03	Wymienia i opisuje podstawowe elementy techniki oraz taktyki gier zespołowych	

W_04	Wyjaśnia przepisy gier zespołowych oraz sygnalizację sędziowską	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi dbać o doskonalenie własnej sprawności ruchowej poprzez stosowanie odpowiednich dla siebie ćwiczeń kondycyjno-sprawnościowych	
U_02	Posiada podstawowe umiejętności ruchowe i potrafi wykonać elementy techniczne z gimnastyki podstawowej, zespołowych gier sportowych, lekkiej atletyki, form gimnastyki przy muzyce lub innych możliwych do wyboru	
U_03	Potrafi pełnić rolę sędziego , organizatora rozgrzewki, gier i zabaw rekreacyjno-sportowych	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Samodzielnie podejmuje działania związane z rozwojem oraz utrzymaniem na wysokim poziomie własnej sprawności fizycznej. Ma świadomość wpływu aktywności fizycznej człowieka na wszystkie jego organy i układy. Rozumie prozdrowotny wpływ ćwiczeń fizycznych na ludzki organizm. Dostrzega konieczność dbałości o sprawność, zdrowie i budowę własnego ciała.	
K_02	Rozwija własne upodobania sportowe, uczestniczy w życiu sportowym korzystając z różnych jego form. Odrzuca zachowania niebezpieczne dla życia i zdrowia, przyjmując rolę promotora zachowań zdrowotnych w swoim środowisku	
K_03	Akceptuje wartość społeczną przestrzegania przepisów i uczestnictwa w zawodach w zgodzie z postawą fair play.	
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia ogólnorozwojowe i profilowane realizowane w obiektach Centrum Sportu i Rekreacji.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza i umiejętności uzyskane na wcześniejszych etapach edukacji szkolnej		
Treści modułu kształcenia:		
Kształtowanie cech motorycznych i sprawności ogólnej. Nauczanie i doskonalenie elementów technicznych. Nauczanie i doskonalenie podstawowych elementów taktycznych. Sędziowanie dyscypliny, podstawy organizacyjne rywalizacji sportowej. Podstawy fizjologii wysiłku fizycznego. Zasady organizacji treningu sportowego. Zapoznanie studentów z podstawowymi wiadomościami z zakresu edukacji zdrowotnej.		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. M. Bondarowicz, <i>Zabawy w grach sportowych</i>. WSiP, Warszawa 1998. 2. Z. Cendrowski; <i>Przewodźcą innym – Poradnik dla liderów zdrowia i sportu</i>. Warszawa 1997 3. Cz.Sieniek, <i>Zasób ćwiczeń technicznych z zakresu koszykówki, piłki ręcznej, siatkówki i piłki nożnej dla celów dydaktycznych</i>, Sosnowiec 2000. 4. Z. Stawczyk, <i>Gry i zabawy lekkoatletyczne</i>. AWF, Poznań 1998. 		

5. R. Trzeźniowski, *Zabawy i gry ruchowe*. SiT, Warszawa 1995.
6. J. Talaga, *A-Z sprawności fizycznej - atlas ćwiczeń*. Ypsilon, Warszawa 1995.
7. J. Talaga, *Sprawność fizyczna ogólna*. Poznań 2004.

Literatura dodatkowa:

1. T. Arlet, *Koszykówka, podstawy techniki i taktyki*. Kraków 2001.
2. L. Biernacki, J. Kubrycht, *Pierwsze kroki w piłce ręcznej. Przewodnik metodyczny*, Gdańsk 2013.
3. M. Bodarowicz, *Zabawy i gry ruchowa na zajęciach sportowych*. Warszawa 2002.
4. G. Grządziel, D. Szade, *Piłka siatkowa. Technika, taktyka i elementy mini siatkówki*. AWF, Katowice 2006.
5. T. Huciński T, *Vademecum koszykówki*. Warszawa 1997.
6. T. Huciński, I. Lekner, *Koszykówka podręcznik dla trenerów nauczycieli i studentów*. Wrocław 2001.
7. J. Kołodziej, *Systematyka ćwiczeń z zakresu wychowania fizycznego w ilustracjach*. Fosze, Rzeszów 2004.
8. A. Kowal, S. Zaborniak, *Piłka siatkowa w Szkole*, Sosnowiec 2006.
9. T. Stefaniak, *Atlas uniwersalnych ćwiczeń siłowych*, Wydawnictwo BK 20011.
10. J. Talaga, *Technika piłki nożnej. Biblioteka Trenera*, Warszawa 1996.
11. J. Talaga- *ABC młodego piłkarza- nauczanie techniki* Poznań 2006.
12. R. Trzesniowski- *Zabawy i gry ruchowe* Warszawa 2008
13. L. Walczak, R. Skutnik, *Piłka Ręczna. Zasób ćwiczeń dla dzieci i młodzieży*. ZPRP, Warszawa 2005.
14. J. Wołyniec, *Przepisy Gier Sportowych w zakresie podstawowym*, Wydawnictwo BK 2006.
15. B. Woynarowska, *Edukacja zdrowotna*, PWN, Warszawa 2008.
16. A. Zając, J. Chmura, *Przygotowanie sprawnościowe w zespołowych grach sportowych*, AWF, Katowice 2013.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Zajęcia w grupach z wykorzystaniem met. analitycznej, syntetycznej i kompleksowej w nauczaniu techniki i metod specyficznych dla zajęć WF (met. ścisłej, met. intensyfikujących i indywidualizujących zajęcia WF, pokaz, objaśnienia, met. zadaniowa, problemowa).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Okazjonalnie testy i sprawdziany dla potrzeb startu w Akademickich Mistrzostwach Polski.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na podstawie aktywnego uczestnictwa w zajęciach zgodnie z Regulaminem Sekcji Dydaktycznej Centrum Sportu i Rekreacji.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	60 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	0

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Inkluzja społeczna (Przedmiot z dziedziny nauk społecznych)
Nazwa w języku angielskim:	Social inclusion (Subject in the field of social sciences)	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	Filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Społecznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Katarzyna Marciniak-Paprocka	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Katarzyna Marciniak-Paprocka	
Założenia i cele przedmiotu:	Przekazanie wiedzy z zakresu źródeł i miejsca inkluzji społecznej w systemie nauk oraz jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk oraz działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej i pomocowej. Nabycie umiejętności prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierania ich rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw inkluzji społecznej.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	ma podstawową wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	P6S_WG
W_05	ma podstawową wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach	P6S_WG
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_08	posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	P6S_UW
U_07	analizuje proponowane rozwiązania konkretnych problemów i proponuje w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia	P6S_UW
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny.	P6S_KK
Forma i typy zajęć:	wykład (30 godz.)	

Wymagania wstępne i dodatkowe:

-

Treści modułu kształcenia:

Pedagogika inkluzyjna:

1. Zapoznanie studentów z sylabusem, zaprezentowanie oczekiwanych efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji. Wskazanie na kryteria zaliczenia przedmiotu.
2. Zakres pojęć: ekskluzja, integracja, inkluzja społeczna.
3. Etiologia ekskluzji społecznej.
4. Pojęcie akulturacji i anomii w ekskluzji społecznej.
5. Fenomenologia ekskluzji społecznej.
6. Wymiary i strategie działań inkluzyjnych.
7. Działania inkluzyjne jako przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
8. Dobre praktyki inkluzji społecznej w Polsce.
9. Analiza Krajowego Projektu Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2014-2020.
10. Dobre praktyki inkluzji społecznej w Europie i na świecie.
11. Edukacja jako forma przeciwdziałania ekskluzji społecznej.
12. Cyrk motyli – po co komu inkluzja społeczna,
13. Podsumowanie zajęć. Wnioski, uwagi spostrzeżenia.

Literatura podstawowa:

1. Przeciw wykluczeniu społecznemu. Cz. 1, pod red. Tamary Zacharuk, Akademia Podlaska, Siedleckie Towarzystwo Naukowe. Siedlce 2010.
2. Tamara Zacharuk, Wprowadzenie do edukacji inkluzyjnej, Siedlce 2008.
3. Lesław Pytka, Tamara Zacharuk, Zaburzenia przystosowania społecznego: elementy pedagogiki reintegracyjnej i edukacji inkluzyjnej. Siedlce 2014.

Akty prawne:

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Literatura dodatkowa:

1. Bogdanowicz M., Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych, „Psychologia Wychowawcza”, nr 3, 1995.
2. Dykcik Wł (red), (2005), Pedagogika specjalna, Wyd. UP, Poznań.
3. Gordzelewska B., Malinowska – Kenyeres Cz., Przyczyny niepowodzeń szkolnych. W: Terapia pedagogiczna. Tom I., E. M. Skorek (red.), Kraków 2004.
4. Grzegorzewska M. (1964), Wybór pism, PWN, Warszawa.
5. Inkluzja społeczna jako remedium pedagogiczne w dobie kryzysu : praca zbiorowa / pod red. nauk. Lesława Pytki, Tamary Zacharuk, Ewy Jówko, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach. Siedlce 2014.
6. Marciniak-Paprocka K., Kształcenie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych w świetle Rozporządzeń MEN z 17 listopada 2010 r. Tworzenie Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego = Training of special education needs students in the light of Order of the Ministry of National Education of 17.11.2010. Creating Individual Educational and Therapeutic Program, Student Niepełnosprawny. - Z. 12 (5) (2012), s. 39-51.

7. Marciniak-Paprocka K., Uczeń nieprzystosowany społecznie i jego funkcjonowanie w szkole w myśl edukacji inkluzyjnej = Student maladjustet socially and opperetion of school education under inclusion , W: Codzienność szkoły : uczeń = The everyday life at school : the apprentice. Pod red. Ewy Bochno, Inetty Nowosad, Mirosława J. Szymańskiego. Kraków 2014. s. 237-246.
8. Marcinkowska B., Indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne. W:; Dydaktyka specjalna – w przygotowaniu do kształcenia ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Podręcznik akademicki, J. Głodkowska (red.),Warszawa 2010.
9. Materiały szkoleniowe. Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, cz.1 i cz. 2, MEN i APS w Warszawie.
10. Niemierko B., Diagnostyka edukacyjna, podręcznik akademicki, Warszawa 2009.
11. Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży. Prawne ABC dyrektora przedszkola, szkoły i placówki, MEN, Warszawa 2010
12. Zacharuk T., Marciniak-Paprocka K., Ewaluacja edukacji włączającej w Polsce = Evaluation of including education in Poland [W:] Inkluzja społeczna jako remedium pedagogiczne w dobie kryzysu. Praca zbiorowa pod red. nauk. Lesława Pytki, Tamary Zacharuk, Ewy Jówko. Siedlce 2014.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody: podająca, wykład konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna, pokaz, klasyczna metoda problemowa, dydaktycznego działania symulacja,

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty z obszaru umiejętności będą weryfikowane za pomocą rozwiązania zadań problemowych sprawdzających umiejętność rozumienia, analizowania zjawisk społecznych oraz rozwiązywania napotkanych problemów. Efekty z wiedzy będą weryfikowane za pomocą wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Forma i warunki zaliczenia:

Podstawą uzyskania zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie łącznie za wszystkie zadania oraz wypowiedzi, co najmniej 51% punktów.

Sumę uzyskanych przez studenta punktów przelicza się na oceny następująco:

0-50 - ocena 2,0

51-60 - ocena 3,0

61-70 - ocena 3,5

71-80 - ocena 4,0

81-90 - ocena 4,5

91-100 - ocena 5,0

Poprawa dla studentów, którzy nie uzyskali łącznie co najmniej 51% - zaliczenie ustne obejmujące treści przedmiotu. Student losuje trzy zagadnienia. Omówienie każdego z tych zagadnień oceniane jest przy zastosowaniu skali ocen: 2; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0. Ocenę końcową stanowi średnia trzech ocen.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

30 godz.

Konsultacje

5 godz.

Udział w zaliczeniu

2 godz.

Studia nad lit. Przedmiotu

25 godz.

Przygotowanie do zaliczenia	13 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Współczesne zagrożenia dla bezpieczeństwa
Nazwa w języku angielskim:		Contemporary threats to security
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Społecznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:	Pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Eugeniusz Cieślak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Eugeniusz Cieślak
Założenia i cele przedmiotu:		Identyfikacja, opis i interpretacja współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa. Określanie znaczenia działań na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
M_W01	Student zna i identyfikuje zagrożenia bezpieczeństwa w ujęciu politycznym, militarnym, ekonomicznym, ekologicznym i kulturowym.	S1A_W05
M_W02	Student opisuje relacje dotyczące wpływu zagrożeń na bezpieczeństwo na poziomie wewnątrzpaństwowym i międzynarodowym.	S1A_W03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
M_U01	Student potrafi identyfikować zagrożenia w środowisku bezpieczeństwa, analizować ich charakter i oceniać skutki dla bezpieczeństwa różnych podmiotów.	S1A_U01
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
M_K01	Student określa priorytety w samodzielnym rozwijaniu krytycznej wiedzy dotyczącej współczesnych zagrożeń dla bezpieczeństwa i rozumie znaczenie tej wiedzy dla relacji społecznych.	S1A_K03
Forma i typy zajęć:		Wykład (30 godz.)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

--

Treści modułu kształcenia:

1. Istota i typologia zagrożeń bezpieczeństwa.
2. Zagrożenia w założeniach strategii bezpieczeństwa państw i organizacji międzynarodowych.
3. Zagrożenia bezpieczeństwa militarnego.
4. Zagrożenia bezpieczeństwa społecznego.
5. Zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego.
6. Zagrożenia terrorystyczne.
7. Zagrożenia bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni.
8. Zagrożenia bezpieczeństwa ekologicznego.
9. Zagrożenia związane z migracjami.
10. Zagrożenia bezpieczeństwa informacyjnego.
11. Zagrożenia związane z nowymi technologiami.
12. Zagrożenia klimatyczne.
13. Ocena zagrożeń bezpieczeństwa przez Sojusz Północnoatlantycki
14. Ocena zagrożeń bezpieczeństwa przez Unię Europejską
15. Zagrożenia a bezpieczeństwo Polski

Literatura podstawowa:

1. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego, RCB, Warszawa 2013.
2. Strategia bezpieczeństwa narodowego RP, Warszawa 2014
3. Koncepcja obronna RP, MON Warszawa 2017
4. Koncepcja strategiczna NATO, Lizbona 2010
5. Strategia bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Bruksela 2003

Literatura dodatkowa:

1. Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku, MSWiA, Warszawa 2017.
2. Raport o stanie bezpieczeństwa cyberprzestrzeni RP w 2017 roku, CERT, Warszawa 2018.
3. Stan środowiska w Polsce 2018, GIOS Warszawa 2019
4. Diagnoza społeczna 2015. Warunki i jakość życia Polaków, RMS Warszawa 2015
5. UNHCR Global Report 2017, ONZ 2018
6. Serious and Organized Crime Assessment 2017 (SOCTA), EUROPOL 2018
7. EU Terrorism Situation and Threat Assessment Report (TESAT) 2017, EUROPOL 2018

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład konwersatoryjny

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wiedza:

M_W01 – weryfikacja efektu w trakcie zajęć oraz w formie kolokwium zaliczeniowego

M_W02 – weryfikacja efektu w trakcie zajęć oraz w formie kolokwium zaliczeniowego

Umiejętności:

MU_01 – weryfikacja wypowiedzi ustnych i pisemnej; bieżąca ocena aktywności studentów w trakcie zajęć (analiza bieżących wydarzeń związanych ze współczesnymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa),

Kompetencje społeczne:

M_K01 – podejmowanie dyskusji na temat wybranych zagadnień organizacji i funkcjonowania systemu bezpieczeństwa państwa, analiza bieżących wydarzeń związanych ze współczesnymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa

Forma i warunki zaliczenia:

Studenci uzyskują zaliczenie na podstawie ich pracy w ciągu całego semestru. Przedmiot kończy się zaliczeniem wykładów na podstawie pisemnego kolokwium

Pod uwagę są brane:

- aktywność w trakcie zajęć (przygotowanie i udział w dyskusji) – 35% oceny;
- kolokwium w formie pisemnej – 65% oceny;

Kolokwium pisemne polegające na wykazaniu się wiedzą o współczesnych zagrożeniach dla bezpieczeństwa.

Obowiązująca skala ocen:

0-50 % - 2,0

51-60 % – 3,0;

61-70 % – 3,5;

71-80 % – 4,0;

81-90 % – 4,5;

91-100 % – 5,0.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godz.
Konsultacje	5 godz.
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego	20 godz.
studiowanie literatury przedmiotu	20 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Wychowanie obywatelskie (Przedmiot z dziedziny nauk społecznych)
Nazwa w języku angielskim:	Civic education (Subject in the field of social sciences)	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Społecznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Małgorzata Wiśniewska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Małgorzata Wiśniewska
Założenia i cele przedmiotu:		Przekazanie wiedzy z zakresu wychowania obywatelskiego oraz jego przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk oraz działalnością edukacyjną, wychowawczą, opiekuńczą i pomocową. Nabycie umiejętności prezentowania własnych pomysłów, diagnozowania i projektowania działań praktycznych związanych z realizacją działalności w zakresie kształtowania społeczeństwa obywatelskiego.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	ma podstawową wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	P6S_WG
W_05	ma podstawową wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w społeczeństwie obywatelskim	P6S_WG
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_08	posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych- potrafi, obserwować, wyszukiwać oraz przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych związanych z problematyką wychowania obywatelskiego	P6S_UW
U_07	analizuje proponowane rozwiązania konkretnych problemów i proponuje w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia - projektuje działania praktyczne związane z realizacją działalności w zakresie kształtowania społeczeństwa obywatelskiego	P6S_UW

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny.	P6S_KK
Forma i typy zajęć:		Wykład 30 godz.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
--		
Treści modułu kształcenia:		
<p>Pedagogika inkluzyjna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie studentów z sylabusem, zaprezentowanie oczekiwanych efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji. Wskazanie na kryteria zaliczenia przedmiotu. 2. Zakres pojęć: wychowanie obywatelskie, patriotyzm, obywatel, społeczeństwo obywatelskie. 3. Etiologia wychowania obywatelskiego. Pierwsze rozważania o wychowaniu obywatelskim i patriotycznym. 4. Ideały wychowawcze II Rzeczypospolitej. 5. Polskie organizacje młodzieżowe, społeczne i proobronne na rzecz wychowania obywatelskiego. 6. Globalizacja i regionalizm w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego. 7. Edukacja kulturowa i międzykulturowa w społeczeństwie obywatelskim. 8. Polityka bezpieczeństwa obywateli. 9. Prawa i obowiązki obywatela. 10. Programy wspierania działań obywatelskich w Europie. 11. Aktywizacja środowiska lokalnego. 12. Edukacja obywatelska jako forma integracji społecznej. 13. Wybrane problemy współczesnej edukacji obywatelskiej, 14. Podsumowanie zajęć. Wnioski, uwagi spostrzeżenia. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Czy z Polski możemy być dumni?</i>, Jerzy Pilikowski, Katarzyna Pawłowska, Alicja Grzegorzczak. Kraków 2007. 2. <i>Ile ojczyzn? Ile patriotyzmów?</i>, red. Michał Syska. Warszawa 2007. 3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. 4. Russocki Stanisław, Kuczyński Stefan K., Willaume Juliusz, <i>Godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej. Zarys dziejów</i>, Warszawa 1978. 5. Wiśniewska M., <i>Związek Strzelecki 1910-1939</i>, Warszawa 2010. 6. Wyszczelski L., Wiśniewska M.(red.) <i>Wychowanie obronne w Polsce</i>, Siedlce 2007. 7. Wiśniewska M., <i>Przygotowanie obronne kobiet w Polsce w latach 1921-1939</i>, Toruń 2007. 8. Znamierowski Alfred – <i>Insignia, symbole i herby polskie</i>, Warszawa 2003. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sikorski Janusz (red), <i>Polskie tradycje wojskowe</i>, Warszawa 1990, t. 1. 2. Radziejewicz J., M. Mirgos, <i>O samorządności uczniów w procesie wychowania szkolnego</i>, Warszawa 1988. 3. Sowisło M., <i>Funkcje samorządu uczniowskiego – założenia i rzeczywistość</i>, Kraków 1996. 4. <i>Szkoły dialogu, wybór artykułów z miesięcznika „Edukacja i Dialog” z lat 1990-1993</i>, Warszawa 1994. 5. Wiśniewska M., Wyszczelski L., <i>Bezpieczeństwo narodowe Polski w latach 1918-1939</i>, Toruń 2009. 6. <i>Wizja polskiego patriotyzmu</i> [red. Mariusz Malinowski], Warszawa 2008. <p>Artykuły z czasopism</p>		

1. Anna Bargielska, *Edukacja regionalna - w kręgu pojęć ojczyzny, patriotyzmu, tożsamości*. „Drama” 2006, nr 50, s. 6-16.
2. Katarzyna Ziółowicz, *Edukacja regionalna jako element edukacji patriotycznej*. „Nauczanie Początkowe” 2007/2008, nr 1, s. 42-51.
3. F. Froissart, *Elementarz patriotyzmu*, „Przegląd Oświatowy” 2006, nr 15, s. 13.
4. Ewa Wiercińska-Banaszczyk, Piotr Janicki, *Jak kształtować patriotyzm?* „Dyrektor Szkoły” 2008, nr 6, s. 24-25.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody: wykład konwersatoryjny, pokaz, metoda problemowa

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty z obszaru umiejętności będą weryfikowane za pomocą rozwiązania zadań problemowych sprawdzających umiejętność rozumienia, analizowania zjawisk społecznych oraz rozwiązywania napotkanych problemów. Efekty z wiedzy będą weryfikowane za pomocą wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Forma i warunki zaliczenia:

Podstawą uzyskania zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie łącznie za wszystkie zadania oraz wypowiedzi, co najmniej 51% punktów.

Sumę uzyskanych przez studenta punktów przelicza się na oceny następująco:

0-50 % - 2,0

51-60 % - 3,0;

61-70 % - 3,5;

71-80 % - 4,0;

81-90 % - 4,5;

91-100 % - 5,0.

Poprawa dla studentów, którzy nie uzyskali łącznie co najmniej 51% - zaliczenie ustne obejmujące treści przedmiotu. Student losuje trzy zagadnienia. Omówienie każdego z tych zagadnień oceniane jest przy zastosowaniu skali ocen: 2; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0. Ocenę końcową stanowi średnia trzech ocen.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godz.
Konsultacje	7,5 godz.
Udział w zaliczeniu	2,5 godz.
Studiowanie literatury przedmiotu	25 godz.
Przygotowanie do zaliczenia	10 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Język angielski I
Nazwa w języku angielskim:	English I	
Język wykładowy:	angielski (wspomagany językiem polskim)	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Centrum Języków Obcych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr inż. Maria Markowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		nauczyciele języka angielskiego
Założenia i cele przedmiotu:		Student posiada wiedzę i umiejętności wymagane do osiągnięcia językowej kompetencji komunikacyjnej na poziomie B2 ESOKJ Rady Europy.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student zna słownictwo i struktury gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji językowej w różnorodnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego, zgodnie z treściami modułu kształcenia.	K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student potrafi zrozumieć znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie ze zrozumieniem dyskusji na tematy z zakresu swojej specjalności.	K_U01, K_U07
U_02	Student potrafi formułować przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne dotyczące tematów ogólnych i specjalistycznych.	K_U01, K_U07
U_03	Student potrafi zdobywać informacje oraz udzielać ich.	K_U01, K_U07
U_04	Student potrafi brać udział w dyskusji, argumentować, wyrażać aprobatę i sprzeciw, negocjować.	K_U01, K_U07
U_05	Student potrafi kontrolować swoje wypowiedzi pod względem poprawności gramatycznej i leksykalnej.	K_U01, K_U07

U_06	Student potrafi pracować samodzielnie z tekstem specjalistycznym.	K_U01, K_U07
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student ma świadomość potrzeby znajomości języka obcego w życiu prywatnym i przyszłej pracy zawodowej.	K_K04, K_K08
K_02	Student potrafi współpracować i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.	K_K04, K_K08
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia audytoryjne	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Umiejętność posługiwania się językiem angielskim na poziomie B1 ESOKJ.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie siebie i innych – języki obce w życiu codziennym i zawodowym. 2. Rozmowy o uczuciach i emocjach – reagowanie na złe i dobre wiadomości. 3. Wakacyjne wspomnienia – opis różnych wakacyjnych miejsc, pogody i planów na przyszłość. 4. Czas wolny – formy spędzania czasu wolnego, urazy i kontuzje towarzyszące zajęciom sportowym. 5. Teksty specjalistyczne o tematyce związanej z kierunkiem studiów. 		
Literatura podstawowa:		
Outcomes , Split Edition A, Second Edition, Hugh Dellar, Andrew Walkley, National Geographic Learning, CENGAGE Learning		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teksty specjalistyczne z różnych źródeł: internet, prasa, publikacje naukowe, podręczniki naukowe; 2. Wielki słownik angielsko-polski / polsko-angielski, red. nauk. B. Lewandowska-Tomaszczyk, 2014, PWN-OUP; 3. Oxford Advanced Learner's Dictionary, red. J. Turnbull, 2010, OUP; 4. English Grammar in Use Intermediate, R. Murphy, 2014, CUP. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
<p>Podejście eklektyczne, umożliwiające indywidualizację nauczania, czyli dostosowanie technik, form pracy, typów zadań i treści do danej grupy studentów. Stosowane formy pracy to, między innymi: praca w parach (np.: odgrywanie ról, wymiana informacji), praca w grupach (projekty, konkursy, rozwiązywanie problemów, zebranie słownictwa itp.), praca indywidualna studentów, czy też nauczanie tradycyjne – frontalne (prezentacja materiału leksykalnego, zasad gramatycznych, treści ilustracji itp.). Ćwiczenia wspomagane są technikami multimedialnymi.</p>		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Pisemne testy sprawdzające, ocenianie na bieżąco zadań wykonanych w domu i w trakcie zajęć (w tym wypowiedzi ustnych).		
Forma i warunki zaliczenia:		

Zaliczenie semestru na ocenę na podstawie:

- co najmniej dwóch testów sprawdzających stopień opanowania wiedzy i umiejętności;
- jakości wykonanych prac domowych oraz zadań na zajęciach;
- aktywności na zajęciach oraz frekwencji.

Kryteria oceniania: 0-50% – niedostateczna (2,0); 51-60% – dostateczna (3,0); 61-70% – dostateczna plus (3,5); 71-80% – dobra (4,0); 81-90% – dobra plus (4,5); 91-100% – bardzo dobra (5,0).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w konwersatorium	60 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwiów	10 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	4

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Język niemiecki I
Nazwa w języku angielskim:	German I	
Język wykładowy:	niemiecki (wspomagany językiem polskim)	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Centrum Języków Obcych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr inż. Marzena Lisowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		nauczyciele języka niemieckiego
Założenia i cele przedmiotu:		Student posiada wiedzę i umiejętności wymagane do osiągnięcia językowej kompetencji komunikacyjnej na poziomie B2 ESOKJ Rady Europy.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student zna słownictwo i struktury gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji językowej w różnorodnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego, zgodnie z treściami modułu kształcenia.	K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student potrafi zrozumieć znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie ze zrozumieniem dyskusji na tematy z zakresu swojej specjalności.	K_U01, K_U07
U_02	Student potrafi formułować przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne dotyczące tematów ogólnych i specjalistycznych.	K_U01, K_U07
U_03	Student potrafi zdobywać informacje oraz udzielać ich.	K_U01, K_U07
U_04	Student potrafi brać udział w dyskusji, argumentować, wyrażać aprobatę i sprzeciw, negocjować.	K_U01, K_U07
U_05	Student potrafi kontrolować swoje wypowiedzi pod względem poprawności gramatycznej i leksykalnej.	K_U01, K_U07

U_06	Student potrafi pracować samodzielnie z tekstem specjalistycznym.	K_U01, K_U07
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student ma świadomość potrzeby znajomości języka obcego w życiu prywatnym i przyszłej pracy zawodowej.	K_K04, K_K08
K_02	Student potrafi współpracować i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.	K_K04, K_K08
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia audytoryjne	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Umiejętność posługiwania się językiem niemieckim na poziomie B1 ESOKJ.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Środowisko pracy 2. Rozmowy i korespondencja służbowa 3. Organizacja firmy 4. Projekty zawodowe 5. Kontrahenci/Klienci 6. Teksty specjalistyczne o tematyce związanej z kierunkiem studiów 		
Literatura podstawowa:		
Anette Müller, Sabine Schlüter: Im Beruf . Kursbuch. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. B1+/B2, Hueber Verlag.		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teksty specjalistyczne z różnych źródeł: Internet, prasa, publikacje naukowe, podręczniki naukowe; 2. Langenscheidt Großwörterbuch Polnisch: Polnisch-Deutsch, Deutsch-Polnisch: Völlige Neubearbeitung von Urszula Czerna und Stanisław Walewski. Hrsg. Langenscheidt. 3. Repetytorium z gramatyki języka niemieckiego. Stanisław Bęza, wyd. PWN. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
<p>Podejście eklektyczne, umożliwiające indywidualizację nauczania, czyli dostosowanie technik, form pracy, typów zadań i treści do danej grupy studentów. Stosowane formy pracy to, między innymi: praca w parach (np.: odgrywanie ról, wymiana informacji), praca w grupach (projekty, konkursy, rozwiązywanie problemów, zebranie słownictwa itp.), praca indywidualna studentów, czy też nauczanie tradycyjne – frontalne (prezentacja materiału leksykalnego, zasad gramatycznych, treści ilustracji itp.). Ćwiczenia wspomagane są technikami multimedialnymi.</p>		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Pisemne testy sprawdzające, ocenianie na bieżąco zadań wykonanych w domu i w trakcie zajęć (w tym wypowiedzi ustnych).		
Forma i warunki zaliczenia:		
Zaliczenie semestru na ocenę na podstawie:		

- co najmniej dwóch testów sprawdzających stopień opanowania wiedzy i umiejętności;
- jakości wykonanych prac domowych oraz zadań na zajęciach;
- aktywności na zajęciach oraz frekwencji.

Kryteria oceniania: 0-50% – niedostateczna (2,0); 51-60% – dostateczna (3,0); 61-70% – dostateczna plus (3,5); 71-80% – dobra (4,0); 81-90% – dobra plus (4,5); 91-100% – bardzo dobra (5,0).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w konwersatorium	60 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	10 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	4

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Język rosyjski I
Nazwa w języku angielskim:	Russian I	
Język wykładowy:	rosyjski (wspomagany językiem polskim)	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Centrum Języków Obcych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Ewa Borkowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		nauczyciele języka rosyjskiego
Założenia i cele przedmiotu:		Student posiada wiedzę i umiejętności wymagane do osiągnięcia językowej kompetencji komunikacyjnej na poziomie B2 ESOKJ Rady Europy.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student zna słownictwo i struktury gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji językowej w różnorodnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego, zgodnie z treściami modułu kształcenia.	K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student potrafi zrozumieć znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie ze zrozumieniem dyskusji na tematy z zakresu swojej specjalności.	K_U01, K_U07
U_02	Student potrafi formułować przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne dotyczące tematów ogólnych i specjalistycznych.	K_U01, K_U07
U_03	Student potrafi zdobywać informacje oraz udzielać ich.	K_U01, K_U07
U_04	Student potrafi brać udział w dyskusji, argumentować, wyrażać aprobatę i sprzeciw, negocjować.	K_U01, K_U07
U_05	Student potrafi kontrolować swoje wypowiedzi pod względem poprawności gramatycznej i leksykalnej.	K_U01, K_U07

U_06	Student potrafi pracować samodzielnie z tekstem specjalistycznym.	K_U01, K_U07
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student ma świadomość potrzeby znajomości języka obcego w życiu prywatnym i przyszłej pracy zawodowej.	K_K04, K_K08
K_02	Student potrafi współpracować i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.	K_K04, K_K08
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia audytoryjne	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Umiejętność posługiwania się językiem rosyjskim na poziomie B1 ESOKJ.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie siebie i innych – języki obce w życiu codziennym i zawodowym. 2. Rozmowy o uczuciach i emocjach – reagowanie na złe i dobre wiadomości. 3. Wakacyjne wspomnienia – opis różnych wakacyjnych miejsc, pogody i planów na przyszłość. 4. Czas wolny – formy spędzania czasu wolnego, urazy i kontuzje towarzyszące zajęciom sportowym. 5. Teksty specjalistyczne o tematyce związanej z kierunkiem studiów. 		
Literatura podstawowa:		
Anna Pado, Start. ru 2. Język rosyjski dla średnio zaawansowanych. Podręcznik z ćwiczeniami i płytą CD. Kurs dla dorosłych i studentów, Warszawa, Wyd. WSiP 2011, 112 s.		
Literatura dodatkowa:		
Teksty specjalistyczne z różnych źródeł: internet, prasa, publikacje naukowe, podręczniki naukowe.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Podejście eklektyczne, umożliwiające indywidualizację nauczania, czyli dostosowanie technik, form pracy, typów zadań i treści do danej grupy studentów. Stosowane formy pracy to, między innymi: praca w parach (np.: odgrywanie ról, wymiana informacji), praca w grupach (projekty, konkursy, rozwiązywanie problemów, zebranie słownictwa itp.), praca indywidualna studentów, czy też nauczanie tradycyjne – frontalne (prezentacja materiału leksykalnego, zasad gramatycznych, treści ilustracji itp.). Ćwiczenia wspomagane są technikami multimedialnymi.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Pisemne testy sprawdzające, ocenianie na bieżąco zadań wykonanych w domu i w trakcie zajęć (w tym wypowiedzi ustnych).		
Forma i warunki zaliczenia:		
Zaliczenie semestru na ocenę na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • co najmniej dwóch testów sprawdzających stopień opanowania wiedzy i umiejętności; • jakości wykonanych prac domowych oraz zadań na zajęciach; • aktywności na zajęciach oraz frekwencji. 		

Kryteria oceniania: 0-50% – niedostateczna (2,0); 51-60% – dostateczna (3,0); 61-70% – dostateczna plus (3,5); 71-80% – dobra (4,0); 81-90% – dobra plus (4,5); 91-100% – bardzo dobra (5,0).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w konwersatorium	60 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	10 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	4

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: literatura dawna - oświecenie
Nazwa w języku angielskim:	History of polish literature: enlightenment (Aufklärung)	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa, Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	2	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Andrzej Borkowski
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Marcin Pliszka, dr hab. Andrzej Borkowski
Założenia i cele przedmiotu:		Wprowadzenie pojęć z historii literatury oraz przybliżenie studentom ważnej epoki literatury polskiej
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Zna miejsce, strukturę i znaczenie nauk humanistycznych w systemie nauk oraz o ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną, jak też w stopniu zaawansowanym – wybrane fakty, obiekty i zjawiska literackie oraz dotyczące ich metody i teorie literaturoznawcze, które wyjaśniają złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu filologii, tworzące jej podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy literaturoznawczej.	K_W01
W02	Zna terminologię i metodologię z zakresu nauk filologicznych, a zwłaszcza literaturoznawstwa.	K_W03
W03	Zna problemy historii literatury i kontekstów kulturowych omawianych epok literackich.	K_W07, K_W12
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Potrafi przeprowadzić analizę tekstu z zastosowaniem podstawowych metod literaturoznawczych, uwzględniając przy tym kontekst społeczny i kulturowy.	K_U03

U02	Umie wyszukiwać, analizować oraz stosować informacje z zakresu literaturoznawstwa wykorzystując różne źródła, jak też wykorzystywać pozyskane informacje w teorii i praktyce.	K_U08
U03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat literatury, jej kontekstów kulturowych oraz rozwijać swoje umiejętności przez okres trwania studiów, jak też po ich zakończeniu.	K_U09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Jest gotów do jasnego i precyzyjnego określania priorytetów służących realizacji określonych zadań badawczych	K_K01
K02	twórczego działania w różnych środowiskach społecznych, kreatywności i otwartości na odmienność kulturową, określania własnych zainteresowań, formułowania pogłębionej samooceny, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów.	K_K02

Forma i typy zajęć:

wykłady (15 godz.), ćwiczenia (15 godz.)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawowe wiadomości z zakresu historii Polski w XVIII wieku.

Podstawy umiejętności analizy i interpretacji dzieła literackiego.

Treści modułu kształcenia:

- Periodyzacja epoki – terminologia, datowanie (polskie oświecenie i europejskie).
- Prekursorzy oświecenia (m. in. René Descartes (Kartezjusz), Baruch Spinoza, Gottfried Wilhelm Leibniz). Realia polityczne, społeczne i kulturowe w kraju i Europie.
- Filozofia i myślenie epoki oświecenia (racjonalizm, empiryzm, sensualizm, liberalizm, libertyzizm, deizm, ateizm). W kręgu myśli utopijnej. Estetyka.
- Voltaire i wolterianizm. Jean Jacques Rousseau i rusoizm. Encyklopedia (Denis Diderot). Markiz de Sade i świat okrutny. Immanuel Kant, *Co to jest oświecenie?*
- Kultura i obyczajowość polskiego oświecenia. „Monitor”. Oświata. Teatr, malarstwo, muzyka. Ośrodki kultury. Warszawa i mecenat króla. Obiady czwartkowe. Kawiarnie. Ogrody. Puławy i Izabela Czartoryska. Siedlce Aleksandry Ogińskiej.
- Między barokiem a oświeceniem. Elżbieta Drużbacka (*Opisanie czterech części roku; Pochwała lasów; Na pysznego Narcysa*). Estetyka baroku i jej długie trwanie. Konstancja Benisławska (*Pieśni sobie śpiewane*).
- Klasycyzm. Poetyka prądu. Reguły. Motywy i tematy. Cele i społeczne zadania twórczości. „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne”. Pisarze: Adam Naruszewicz (ody, satyry); Ignacy Krasicki (bajki; wiersze różne; proza; poematy heroikomiczne); Stanisław Trembecki (poezja opisowa; wiersze libertyńskie; rokokowe drobiazgi).
- Sentymentalizm. Założenia filozoficzno-ideowe (Jean-Jacques Rousseau). Poetyka i źródła twórczości. Motywy i tematy literackie. Pisarze: Franciszek Karpiński (sielanka, twórczość religijna, liryka) i Franciszek Dionizy Kniaźnin (liryka).
- Rokoko. Poetyka prądu. Estetyka i światopogląd. „Dobry gust”, „wdzięk” i „smak”. Motywy i tematy literackie. Pisarze: Tomasz Kajetan Węgierski (poemat heroikomiczny *Organy*; wiersze); Jan Czyż; Wojciech Mier; Jakub Jasiński.
- Z literatury późnego oświecenia. Józef Wybicki, *Pieśń legionów*. Historiozofia i Jan Paweł Woronicz (*Świątynia Sybilli*). Tragedia klasyczna: Alojzy Feliński, *Barbara Radziwiłłówna*. Poemat Kajetana

Koźmian, *Ziemiaństwo*. W kręgu powieści. Jan Potocki, publicysta, podróżnik, pisarz i *Rękopis znaleziony w Saragossie* (narracja, konstrukcja, tematyka). Powieść psychologiczna, Maria Wirtemberska, *Malwina, czyli domyślność serca*.

Ćwiczenia:

Na ćwiczeniach prowadzone są analizy i interpretacje wybranych tekstów literackich z listy lektur.

Literatura podstawowa:

I. Teksty literackie obowiązkowe:

- **Elżbieta Drużbacka:** *Wiersze wybrane*. Oprac. Krystyna Stasiewicz. Warszawa 2003 (*Opisanie czterech części roku; Pochwała lasów; Na pysznego Narcysa*) lub inne wydanie: *Wybór poezji*. Oprac. Jakub Niedźwiedz. Kraków 2002.
- **Konstancja Benisławska:** *Pieśni sobie śpiewane*. Oprac. Tomasz Chachulski. Warszawa 2002 (lub inne wyd.) (wybór).
- **Adam Naruszewicz:** *Poezje zebrane*. Tom I-II. Wyd. Barbara Wolska. Warszawa 2005-2009 (*Do strumienia; Hymn do słońca; Filiżanka; Balon*) lub wydanie *Liryki wybrane*. Oprac. Juliusz W. Gomulicki. Warszawa 1964.
- **Adam Naruszewicz:** *Satyry*. Oprac. Barbara Wolska. Kraków 2002 lub wydanie BN w opracowaniu Stanisława Grzeszczuka, Wrocław 1962 (*Reduty, Chudy literat*).
- **Ignacy Krasicki:** *Wybór liryków*. Oprac. Sante Graciotti. Wrocław 1985 (*Święta miłości kochanej ojczyzny; Osobność; Myśl słodka, gdy spokojna; Do Boga; Pieśń na dzień 3 maja; Myśli starca; Do... i inne*).
- **Ignacy Krasicki:** *Bajki*. Oprac. Zbigniew Goliński. Wrocław 1975, BN I-220 (*Wstęp do bajek; Rybka mała i szczupak; Wilk i owce; Jagnię i wilcy; Woły krnąbrne; Filozof i orator; Bryła lodu i kryształ i inne*).
- **Ignacy Krasicki:** *Satyry i listy*. Oprac. Józef Pokrzywniak. Wrocław 1988, BN I-169 (*Do króla; Żona modna*).
- **Ignacy Krasicki:** *Rozmowy zmarłych*. Oprac. Zdzisław Libera. Warszawa 1987 (wybór).
- **Stanisław Trembecki:** *Wiersze wybrane*. Oprac. Juliusz W. Gomulicki. Warszawa 1965 (*Oda nie do druku; Powązki; bajki; Kąpiel*).
- **Stanisław Trembecki:** *Sofijówka*. Oprac. Jerzy Snopek. Warszawa 2000.
- **Franciszek Karpiński:** *Poezje wybrane*. Oprac. Tomasz Chachulski. Wrocław 1997 (*Do Justyny, tęskność na wiosnę; Laura i Filon; Tęskność do kraju; Powrót z Warszawy na wieś; Pieśń poranna; Pieśń o Narodzeniu Pańskim; Pieśń wieczorna; Już ja nie ten; Sen* lub inne) lub edycja: *Wiersze zebrane*. Część I. Oprac. Tomasz Chachulski. Warszawa 2005.
- **Franciszek Dionizy Kniaźnin:** *Wiersze wybrane*. Oprac. Andrzej Guzek. Warszawa 1981 (*Rozum i serce; Do Puław; Pieśń wiejska; Dwie gałązki; Do Franciszka Karpińskiego; O skłonności; Do wąsów; Erotykon; Sen, mara; Samotność; Do Boga i inne*).
- **Tomasz Kajetan Węgiński:** *Wiersze wybrane*. Oprac. Juliusz W. Gomulicki. Warszawa 1974 (*Co kto lubi; Myśl moja do Stanisława Bielińskiego; Portrety pięciu Elżbiet; Moja ekskuza; Ostatni wtorek; Napis na domku; Napis na ścianie La Grande Chartreuse; i inne*).
- **Tomasz Kajetan Węgiński:** *Organy*. Oprac. Aleksandra Norkowska. Warszawa 2007.
- **Świat poprawiać – zuchwałę rzemiosło. Antologia poezji polskiego oświecenia**. Oprac. Zbigniew Goliński i Teresa Kostkiewiczowa. Warszawa 1981 (wybór; **Jan Czyż; Jakub Jasiński; Kajetan Koźmian**)
- **Jan Potocki:** *Rękopis znaleziony w Saragossie*. Tłum. Edmund Chojecki. Warszawa 1976, t. I-II lub nowy przekład Anny Wasilewskiej (Kraków 2015).
- **Maria Wirtemberska:** *Malwina czyli domyślność serca*. Oprac. Witold Billip. Warszawa 1978.

II. Opracowania podstawowe, podręczniki:

- Jerzy Snopek: *Oświecenie. Szkic do portretu epoki*. Warszawa 1999.
- Marcin Cieński: *Oświecenie*. Wrocław 1999.
- Mieczysław Klimowicz: *Oświecenie*. Warszawa 1998 (lub inne wydanie).

- *Pisarze polskiego oświecenia*. Red. Teresa Kostkiewiczowa i Zbigniew Goliński. Warszawa 1992-1996, tomy I-III.
- Ryszard Przybylski: *Klasycyzm, czyli prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*. Gdańsk 1996.
- *Słownik literatury polskiego oświecenia*. Red. Teresa Kostkiewiczowa. Wrocław 2002 (lub inne wydanie).
- Teresa Kostkiewiczowa: *Klasycyzm, sentymentalizm, rokoko*. Warszawa 1975.
- Zdzisław Libera: *Oświecenie*. Warszawa 1991 (lub inne wydanie).

II. Opracowania dodatkowe (wybór):

- Andrzej Borkowski: *Symbolika drzewa (lasu) w twórczości Franciszka Karpińskiego*. „Филологічний часопис” 2018 (2) 12, s. 93-100.
- Barbara Wolska: *W świecie żywiołów, Boga i człowieka. Studia o poezji Adama Naruszewicza*. Łódź 1995.
- *Czytanie Książnika*. Red. Barbara Wolska, Tomasz Chachulski. Warszawa 2010.
- *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*. Red. Tomasz Chachulski. Warszawa 2000.
- *Czytanie Naruszewicza*. Tom 1 i 2. Red. Teresa Kostkiewiczowa, Bożena Mazurkowa, Barbara Wolska. Warszawa 2015.
- *Czytanie Trembeckiego*. Tom 1 i 2. Red. Jerzy Snopek, Wojciech Kaliszewski, Bożena Mazurkowa. Warszawa 2016.
- Janusz Ryba: *Maskarady oświeconych*. Katowice 1998.
- Janusz Ryba: *Uwodzicielskie oblicza oświecenia. II*. Katowice 2002.
- Janusz Ryba: *Uwodzicielskie oblicza oświecenia*. Katowice 1994.
- Jerzy Snopek: *Objawienie i oświecenie. Z dziejów libertynizmu w Polsce*. Wrocław 1986.
- Kazimierz Bartoszyński: „Rękopis znaleziony w Saragossie” – „szkatułka” i powieść. W: *Powieść w świecie literackości*. Warszawa 1991.
- Maciej Parkitny: *Nowoczesność oświecenia. Studia o literaturze i kulturze polskiej drugiej połowy XVIII wieku*. Poznań 2018.
- Marcin Cieński: *Pejzaże oświeconych. Sposoby przedstawiania krajobrazu w literaturze polskiej w latach 1770-1830*. Wrocław 2000.
- Paul Hazard: *Myśl europejska w XVIII wieku. Od Monteskiusza do Lessinga*. Tłum. Halina Suwała. Warszawa 1972.
- Paweł Kaczyński: *Niedokończona podróż. Proza Tomasza Kajetana Węgierskiego. Studia i przekroje*. Wrocław 2001.
- Pierre Chaunu: *Cywilizacja wieku oświecenia*. Tłum. Eligia Bąkowska. Warszawa 1989 (i wyd. nast.).
- Piotr Stasiewicz: *Poezja Kajetana Tomasza Węgierskiego*. Białystok 2012.
- *Przyjemność w kulturze epoki rozumu*. Red. Teresa Kostkiewiczowa. Warszawa 2011.
- Roman Dąbrowski: *Poemat heroikomiczny w literaturze polskiego oświecenia*. Kraków 2004.
- Teresa Kostkiewiczowa: *Książnik jako poeta liryczny*. Wrocław 1971.
- Teresa Kostkiewiczowa: *Model liryki sentymentalnej w poezji Franciszka Karpińskiego*. Wrocław 1966.
- Teresa Kostkiewiczowa: *Oświecenie – próg naszej współczesności*. Warszawa 1995.
- Teresa Kostkiewiczowa: *Polski wiek światła. Obszary swoistości*. Wrocław 2002.
- Waclaw Borowy: *O poezji polskiej w wieku XVIII*. Wyd. 2. Warszawa 1978
- *Wśród pisarzy oświecenia. Studia i portrety*. Red. Antoni Czyż i Stanisław Szczęśny. Bydgoszcz 1998 (tu m. in. Antoni Czyż: *Ten który płynie „na łasce fał”*. *Droga duchowa Węgierskiego*; Teresa Kostkiewiczowa: *Czytanie Naruszewicza*; Stanisław Szczęśny: *Wokół tradycji „Wierszy różnych” Ignacego Krasickiego*).
- Zdzisław Libera: *Wiek oświecony. Studia i szkice z dziejów literatury i kultury polskiej XVIII i początków XIX wieku*. Warszawa 1986.

Literatura dodatkowa:

Teksty źródłowe:

- „Monitor” 1765-1785. Wybór. Oprac. Elżbieta Aleksandrowska. Wrocław 1976, BN I-226.
- „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne” 1770-1777. Wybór. Oprac. Julian Platt. Wrocław 1968, BN I-195.
- Anna Mostowska: *Powieści, listy*. Oprac. Monika Urbańska. Łódź 2014 (*Strach w Zameczku lub Zamek Konięcpolskich*).
- Hugo Kołłątaj: *Wybór pism naukowych*. Oprac. Kazimierz Opalek. Warszawa 1953 (*Do Stanisława Małachowskiego anonima listów kilka* lub wybór z innych wydań).
- Ignacy Krasicki: *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*. Oprac. Mieczysław Klimowicz. Wrocław 1975, BN I-41.
- Ignacy Krasicki: *Pan Podstoli*. Oprac. Krystyna Stasiewicz. Olsztyn 1994.
- Ignacy Krasicki: *Uwagi*. Oprac. Zdzisław Libera. Warszawa 1997.
- Jan Paweł Woronicz: *Pisma wybrane*. Oprac. Małgorzata Nesteruk, Zofia Rejman. Wrocław 2002 (*Świątynia Sybilli*).
- Jan Potocki: *Parady*. Tłum. Józef Modrzejewski. Warszawa 1966.
- Jan Potocki: *Podróże*. Oprac. Leszek Kukulski. Warszawa 1959.
- Józef Wybicki: *Poezje wybrane*. Oprac. Andrzej Guzek. Warszawa 1982 (wybór).
- Julian Ursyn Niemcewicz: *Powrót posła*. Oprac. Zdzisław Skwarczyński. Wrocław 1983 (lub inne).
- Kajetan Koźmian: *Ziemiaństwo*. Oprac. Piotr Żbikowski. Kraków 2000 (*Pieśń I*).
- *Poezja polska XVIII wieku*. Oprac. Zdzisław Libera. Warszawa 1976 (Antonina Niemiryczowa, wybór).
- *Polska tragedia neoklasycystyczna*. Oprac. Dobrochna Ratajczak. Wrocław 1988 (tam tekst, Alojzy Feliński: *Barbara Radziwiłłówna*).
- Stanisław Staszic: *Pisma filozoficzne i społeczne*. Oprac. Bogdan Suchodolski. Warszawa 1954, tomy I-II (z tomu I *Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego*)
- Wojciech Bogusławski: *Cud albo krakowiaki i górale*. Oprac. Mieczysław Klimowicz. Wrocław 2005.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny wspomagany technikami multimedialnymi; dyskusja, elementy analizy i interpretacji dzieła literackiego.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty sprawdzane będą na bieżąco podczas ćwiczeń, pisemne dwa kolokwia, oraz na egzaminie w sesji egzaminacyjnej. Jedna pisemna praca analityczna.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność na wykładach i ćwiczeniach, zdany egzamin. Poprawa kolokwium zgodnie z regulaminem studiów.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach i ćw.

30 godz.

Samodzielne przygotowanie się do zajęć

33 godz.

Udział w konsultacjach godz. z przedmiotu

2 godz.

Samodzielne przygotowanie się do kolokwium i egzaminu

10 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

75 godz.

Punkty ECTS za przedmiot	3
--------------------------	---

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Fleksja współczesnego języka polskiego
Nazwa w języku angielskim:		Flexible of contemporary Polish
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa, Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	1	
Semestr:	2	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Żywicka
Imię i nazwisko prowadzącego zajęcia:		dr hab. Beata Żywicka
Założenia i cele przedmiotu:		Na zajęciach studenci poznają podstawowe problemy morfonologii i morfologii współczesnej polszczyzny ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień fleksyjnych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu obszarowego
W_01	Zna terminologię z zakresu morfologii współczesnej.	K_W03
W_02	Zna kryteria klasyfikacji wyrazów na części mowy.	K_W01; K_W02
W_03	Zna zasady paradygmatyki odmiennych części mowy.	K_W01
W_04	Zna nieodmienne części mowy.	K_W01
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu obszarowego
U_01	Potrafi dokonać analizy morfologicznej wyrazów współczesnego języka polskiego.	K_U08
U_02	Potrafi posługiwać się terminologią morfologiczną języka polskiego.	K_U02
U_03	Umie dostrzec specyfikę fleksyjną współczesnego języka polskiego i jej tendencje rozwojowe	K_U08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu obszarowego
K_01	Jest świadomy konieczności podnoszenia poziomu własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia.	K_K04
Forma i typy zajęć:		wykład 15 godz.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Posługiwanie się podstawowym aparatem pojęciowym współczesnej polskiej morfologii, zwłaszcza fleksji, w celu analizy wyrazów polskich.

Treści modułu kształcenia:

1. Przedmiot fleksji. Typologia kategorii morfologicznych. Pojęcie paradygmatu fleksyjnego. Budowa formy fleksyjnej: temat (alternacje tematowe, temat derywowany, supletywny) i końcówka fleksyjna (izofunkcyjna, synkretyczna, oboczna). Formy syntetyczne, analityczne i aglutynacyjne.
2. Teorie części mowy. Podstawowe ujęcia klasyfikacyjne części mowy: wg Tadeusza Milewskiego, Romana Laskowskiego, Zygmunta Saloniego (ewentualnie innych badaczy).
3. Kategorie werbalne: osoba, czas, tryb, aspekt, strona, finitywność oraz ich semantyka. Wykładniki formalne i funkcje.
4. Czasownik – podział na koniugacje, tematy fleksyjne (temat czasu teraźniejszego i przeszłego) oraz sposoby ich wyodrębniania.
5. Nieodmienne formy czasownikowe.
6. Budowa form czasownika opartych na temacie czasu teraźniejszego i czasu przeszłego.
7. Tryby: orzekający, przypuszczający i rozkazujący – budowa form. Analiza tekstów.
8. Zasady tworzenia imiesłowów. Afiksy tematotwórcze. Odmiana imiesłowów przymiotnikowych.
9. Kategorie imienne: rodzaj gramatyczny, przypadek, liczba.
10. Paradygmat rzeczownika. Paradygmaty defektywne, m.in. pluralia i singularia tantum. Rzeczowniki nieodmienne.
11. Kryteria repartycji końcówek współnofunkcyjnych w ramach paradygmatów fleksyjnych rzeczownika. Warianty, czyli formy współnofunkcyjne rzeczownika.
12. Zaimek. Funkcje tekstowe zaimków: anaforyczna i deiktyczna. Typy semantyczne i morfologiczne zaimków. Formy enklityczne zaimków.
13. Charakterystyka kategorialna przymiotnika. Przegląd paradygmatów przymiotnikowych.
14. Charakterystyka kategorialna liczebnika. Zakres i typy semantyczne liczebnika. Paradygmaty liczebnikowe.
15. Z zagadnień morfologicznych nieodmiennych części mowy: przyimków i spójników, partykuł oraz wykrzykników.

Literatura podstawowa:

1. Bańko Mirosław, 2004, *Wykłady z polskiej fleksji*, Warszawa.
2. Grzegorzczkowska Renata, 1984, *Zarys słowotwórstwa polskiego*, Warszawa.
3. Grzegorzczkowska Renata, Laskowski Roman, Wróbel Henryk (red.), 1998, *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*, Warszawa.
4. Grzegorzczkowska Renata, Puzynina Jadwiga, 1979, *Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego*, Warszawa.
5. Nagórko Alicja, 1996, 2000 i in., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa.
6. Nagórko Alicja, 2010, *Podręczna gramatyka języka polskiego*, Warszawa.
7. Strutyński Janusz, 2005, *Gramatyka polska*, Kraków.

Literatura dodatkowa:

1. Loewe Iwona, Rejter Artur, 2002, *Gra w gramatykę. Ćwiczenia i materiały do gramatyki opisowej języka polskiego*, Katowice.
2. Tokarski Jan, 1978, 2001 i in., *Fleksja polska*, Warszawa.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny wspomagany technikami multimedialnymi. Zestawy ćwiczeń adekwatne do tematyki zajęć.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty uczenia się będą weryfikowane na podstawie kolokwium. Przedmiot kończy się egzaminem pisemnym.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność na wykładach, aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach, uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium oraz egzaminu pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach i ćwiczeniach	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	19 godz.
Samodzielne przygotowanie się do egzaminu	25 godz.
Udział w konsultacjach	1 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Kultura żywego słowa
Nazwa w języku angielskim:	Culture of spoken word	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa, Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	2	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Agnieszka Kijak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Agnieszka Kijak
Założenia i cele przedmiotu:		Ćwiczenia w zakresie techniki wypowiedzania, tj. precyzji artykulacyjnej, nośności, swobody wypowiedzania, właściwego akcentowania (logika, frazowanie, pauzowanie logicznośkładniowe i emocjonalne), przejrzystości i sugestywności przestankowania słuchowego, melodyjności (intonacja), skali modulacji głosu oraz skali napięcia), dyskrepcji i funkcjonalności pozagłosowych środków ekspresji; kształtowanie kultury językowej oraz wrażliwości na ekspresję i piękno słowa; kulturowe zachowania w różnych sytuacjach komunikacyjnych; wiedza z zakresu deklamatoryki
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W02	Student posiada wiedzę na temat procesów komunikowania się i ich zakłóceń, w tym zna podstawowe pojęcia z fonetyki, akustyki, barwy głosu, składników prozodycznych (intonacji, akcentu, melodii i rytmu), ma wiedzę z zakresu emitowania komunikatów werbalnych	K_W05, K_W11
S_W01	Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą zjawisk fizjologicznych związanych z tworzeniem głosu, jego emisją, percepcją i interpretacją w odniesieniu do faz rozwojowych (w różnych aspektach)	K_W02, K_W09, K_W11

S_W09, S_W06	Posiada wiedzę z zakresu ortofonii oraz elementów składowych wypowiedzi (odpowiednich środków ekspresji); zna techniki wyrazistej wymowy prowadzące do właściwej dykcji z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów	K_W09, K_W02, K_W05
S_W04	Ma wiedzę na temat kultury żywego słowa w relacji do innych dziedzin (językoznawstwa normatywnego, kultury języka polskiego, pragmatyki, stylistyki, gramatyki, teorii aktów mowy, techniki K_W02, K_W05 mówienia i emisji głosu) oraz współczesnych teorii dotyczących wychowania, nauczania i uczenia się i dydaktyki polonistycznej	K_W02, K_W05
S_W10, S_W09	Zna metody pracy głosem i nad głosem; ma wiedzę z zakresu interpretacji głosowej tekstu, tj. deklamatoryki z uwzględnieniem wiedzy na temat wykonywanych zadań edukacyjnych –norm, procedur i dobrych praktyk oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	K_W02, K_W09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U02, S_U03	Umie praktycznie wykorzystać wiedzę na temat właściwego użytkowania aparatu głosowego, operować właściwą techniką mówienia, wyraźną i czystą mową, odpowiednimi środkami ekspresji słownej i pozawerbalnej, potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną językoznawczą, pedagogiczną i psychologiczną adekwatnie do sytuacji edukacyjnych	K_U02, K_U12, K_U14
S_U01	Umie operować głosem w taki sposób, aby właściwie, harmonijnie i wyraziście, zaprezentować „myślenie tekstem”, tj. z estetyką i odpowiednim akcentem logicznym zaprezentować wybrany tekst, respektuje możliwości intelektualne uczniów	K_U02, K_U08
S_U05, S_U11	Dzięki umiejętności wykorzystywania charakteru głosu, jego barwy, nastawienia, rejestru oraz korzystania z rezonatorów, właściwie interpretuje głosowo teksty, rozpoznaje i uwzględnia specjalne potrzeby edukacyjne uczniów	K_U02, K_U03, K_U9, K_U10, K_U14
S_U09, S_U13	Potrafi uzależnić tonację głosową od treści komunikatu, zaprezentować zawartość treściową komunikatu w logicznym mówieniu, właściwym frazowaniu i akcentowaniu, potrafi wykorzystać wiedzę lingwistyczną w kierowaniu procesami kształcenia i wychowania, pracy w zespole, współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami, rodzicami uczniów	K_U14, K_U15
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	Ma świadomość swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego kształcenia i samokształcenia w zakresie techniki mówienia i dykcji	K_K04, K_K05, K_K07
S_K02	Potrafi wykazać się kompetencją interpretacyjną i świadomością językową w zakresie treści i stylu komunikatu i wykorzystać tę wiedzę w życiu zawodowym. Jest przygotowany do pracy obciążonej głosowo	K_K01, K_K02, K_K04, K_K07
Forma i typy zajęć:	wykład 30 godz.	

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawowa wiedza z zakresu emisji głosu

Treści modułu kształcenia:

1. Wprowadzenie w problematykę przedmiotu. Definicje i relacje zakresowe pojęć z zakresu kultury żywego słowa: kultura języka a kżs, technika mówienia a kżs, dykcja a kżs; pragmalingwistyka a kżs (zwłaszcza akty mowy); sprawność językowa, poprawność językowa, norma językowa, kodyfikacja, błąd językowy, świadomość językowa, system języka i jego podsystemy (poziom foniczny, poziom leksykalny, morfologiczny oraz składniowo-intonacyjny). Style polszczyzny i typy kontaktów językowych a środki językowe. Normy wymawianiowe. Funkcje języka: poznawcza, ekspresywna, impresywna, artystyczna (poetycka). Sztuka słuchania i mówienia.
2. Trening żywego słowa, tj. techniki emisyjne, fonacyjne i artykulacyjne – ćwiczenia. Wybór i przygotowanie tekstu do interpretacji głosowej.
3. Etapy pracy nad sztuką mówienia. Technika mówienia a interpretacja głosowa tekstu. Zasady poprawnej wymowy polskiej. Sztuka mówienia i wystąpień publicznych z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych. Ćwiczenie wystąpień odbywających się za pośrednictwem komunikatorów internetowych
4. Emitowanie dźwięków – co jest ważne? Ortografia a ortofonia.
5. Praca nad tonami interpretacyjnymi – treść – styl – interpretacja – ćwiczenia na tekstach.
6. Intonacja i melodyjność wypowiedzi (pojęcie intonacji, budowa frazy intonacyjnej, kryteria wyodrębniania fraz). Technika mówienia a logika mówienia – ruch tonów, przełomy głosowe – ćwiczenia na wybranych tekstach artystycznych, publicystycznych, informacyjnych. Frazowanie intonacyjne. Przełom intonacyjny. Segmentacja dłuższych ciągów fonicznych – rozwinięcie frazy intonacyjnej.
7. Prozodemy. Rozwijanie tekstów – sztuka mówienia. Kontekst, intencja, zamiar a elementy suprasegmentalne: akcent, melodia, rytm. Ekspresja i estetyka tekstu, impresja i emocje odbiorcy.
8. Błędy ortofoniczne (błędy wymowy, labilność akcentu wyrazowego, rozpad zestojów prymarnych w długich konstrukcjach wyrazowych, monotonia wypowiedzi, uboga linia melodyczna [pętla], skoki głosowe, przeakcentowania, skoki interwałowe, nielogiczne łamanie tekstu, nieprawidłowa segmentacja, zbitki, zatory słowne, kontrakcja, nieprawidłowe oddychanie, jęki namysłu [przedtakty wdechowe, pogłosy], ścieśnianie samogłosek, tempo mówienia itp. Ponadto: wykojejenia prozodyczne, dewastacja linii melodycznej, agresywny akcent inicjalny.
9. Ćwiczenia na rozmaitych typach tekstów. Trening głosowy i interpretacyjny. Prakseologia w zakresie żywego języka.

Literatura podstawowa:

1. Kram J., Zarys kultury żywego słowa, Warszawa 1995.
2. Dunaj S., Zasady poprawnej wymowy polskiej, „Język Polski” 2006, s.161-172.
3. Markowski A., Nowy słownik poprawnej polszczyzny, Warszawa 2002.
4. Adamiszyn Z., Walencik-Topiłko A., Logopedia artystyczna, [w:] Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki, tom 2, Zaburzenia komunikacji językowej u dzieci i osób dorosłych, Wyd. UO, Opole 2003.
5. Wieczorkiewicz B., Sztuka mówienia, Kraków 1998.
6. Oczkoś M., Sztuka wymowy, czyli o bełkotaniu i faflunieniu

Literatura dodatkowa:

1. Toczyska B., Głośno i wyraźnie. 9 lekcji dobrego mówienia, Gdańsk 2007.
2. Toczyska B., Do-tkliwa artykulacja, Gdańsk.
3. Kotlarczyk M., Sztuka żywego słowa. Dykcja-Ekspresja-Magia, Rzym 1975.

4. Toczyska B., Elementarne ćwiczenia dykcji, Gdańsk 2000.
5. Toczyska B., Ruch w głosie (ćwiczenia nie tylko dla dziennikarzy), Gdańsk 2014 inne pozycje autorki (do wyboru).
6. Kania J., Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów mowy, [w:] Szkice logopedyczne, WSiP, Warszawa 1982.
7. Toczyska B., Łamańce z dedykacją, czyli makaka ma Kama, Gdańsk, 1998.
8. Walencik-Topiłko A., Głos jako narzędzie. Materiały do ćwiczeń emisji głosu dla osób pracujących głosem i nad głosem, Gdańsk 2011.
9. Ropa A., Rusowicz A., Rola cech prozodycznych w segmentacji tekstu mówionego, w: Badania nad językiem Telewizji Polskiej. Studia metodologiczne i opisowe, red. Z. Kurzowa, Warszawa 1985.
10. Walczak-Deleżyńska M., Aby język giętki...Wybór ćwiczeń artykulacyjnych od J. Tennera do B. Toczyskiej, Wrocław 2001.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia prowadzone z zastosowaniem prezentacji ortofonicznych, także multimedialnych. Praktyczne ćwiczenia technik w zakresie kultury żywego słowa. Metody eksponujące kinezylogię artykulacyjną, prawidłowe techniki mówienia, rytm, melodię, intonację.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Kolokwium sprawdzające wiedzę teoretyczną, końcowe zaliczenie – interpretacja głosowa tekstu na ocenę.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: uzyskanie łącznie co najmniej 51 punktów z prac kontrolnych:

- 0-50 pkt; 2,0
- 51-60 pkt; 3,0
- 61-70 pkt; 3,5
- 71-80 pkt; 4,0
- 81-90 pkt; 4,5
- 91-100 pkt; 5,0

Sposób uzyskania punktów:

- kolokwium: 50 pkt
- Interpretacja głosowa tekstu na ocenę: 50 pkt

Poprawy:

Poprawa każdego kolokwium w trakcie zajęć w semestrze

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium oraz zaliczenia	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	38 godz.
Udział w konsultacjach	2 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Literatura w mediach
Nazwa w języku angielskim:	Literature in the media	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Barbara Stelingowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Barbara Stelingowska, dr Marcin Pliszka, dr hab. Roman Bobryk, dr Artur J. Jędrzejewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z najnowszymi zjawiskami kultury literackiej w nowych mediach
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W01 S_W06	Ma podstawową wiedzę w zakresie szeroko pojętego dziennikarstwa i edytorstwa (praca redakcyjna i wydawnicza w czasopismach, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych) oraz posiada wiedzę literacko-językową w kontekście różnorodnych zjawisk medialnych.	K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_W07, K_W09, K_W10, K_W11, K_W12
S_W10	Zna podstawowe cechy kultury masowej i rozumie zasady jej funkcjonowania oraz rozwoju w społeczeństwie XXI w	K_W02, K_W08, K_W09, K_W12
S_W03	Ma profesjonalną wiedzę z zakresu technologii informacyjnych	K_W02, K_W11
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U03	Potrafi wykorzystać w praktyce teoretyczną wiedzę z zakresu kreatywnego pisania i edycji tekstów oraz ich analizy i interpretacji w kontekście nowych mediów.	K_U02, K_U05, K_U08, K_U11
S_U06	Potrafi komentować w nowych mediach oraz formułować opinie na temat różnorodnych tekstów literackich i użytkowych.	K_U04, K_U05, K_U06

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	Jest świadomym i kompetentnym odbiorcą oraz kreatorem tekstów kultury.	K_K02, K_K03
S_K02	Potrafi współdziałać w grupie.	K_K06, K_K07,K_K08
Forma i typy zajęć:		wykłady (30 godz.).
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna wiedza z zakresu literatury i kultury współczesnej.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie: Internet i komunikacja <ul style="list-style-type: none"> • Internet jako podstawowe narzędzie komunikacji; społeczności internetowe. • Rzeczywistość wirtualna jako medium komunikacyjne. • Pojęcia: interfejs – język interfejsów kulturowych, wirtualność. 2. Media i opowiadanie <ul style="list-style-type: none"> • Zagadnienie kultury uczestnictwa i przesyłu informacji. • Konwergencja, zjawisko związane z rozwojem nowych technologii i przemianami kultury. • Opowiadanie transmedialne. • Nowe formy aktywności odbiorcy sztuki. 3. Literackie konteksty Internetu <ul style="list-style-type: none"> • Tekst jako maszyna: protohipertekst, hipertekst. • Polskie hiperfikcje (Koniec świata według Emeryka Radosława Nowakowskiego i koncepcja liberatury, Blok Sławomira Shutego). • Forma czy gatunek?: blog, fan fiction (fanfik). • Nowe środki masowego przekazu a książka. Książka elektroniczna. • Net art, sztuka w nowych mediach. Światy wirtualne. Sztuka cyfrowa i estetyka. 4. Twórcze pisanie w sieci <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie popularnych form narracyjnych (wybrane przykłady). • Tworzenie literatury okolicznościowej (wybrane przykłady). • Rynek tekstów w sieci. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ekrany piśmienności. O przyjemnościach tekstu w epoce nowych mediów.</i> Red. Andrzej Gwóźdź. Warszawa 2008 (wybór). 2. <i>Estetyka wirtualności.</i> Red. Michał Ostrowicki. Kraków 2005 (wybór). 3. Henry Jenkins: <i>Kultura konwergencji. Zderzenie starych i nowych mediów.</i> Tłum. Małgorzata Bernatowicz i Mirosław Filiciak. Warszawa 2007. 4. Lev Manovich: <i>Język nowych mediów.</i> Tłum. Piotr Cypriański. Warszawa 2006. 5. <i>Liternet. Literatura i internet.</i> Red. Piotr Marecki. Kraków 2002. 6. <i>Liternet.pl.</i> Red. Piotr Marecki. Kraków 2003. 7. <i>Nowe formy w literaturze popularnej.</i> Red. Bogdan Owczarek, Joanna Frużyńska. Warszawa 2007. 8. Piotr Sitarski: <i>Rozmowa z cyfrowym cieniem. Model komunikacyjny rzeczywistości wirtualnej.</i> Kraków 2002. 9. <i>Tekst (w) sieci 1. Tekst. Język. Gatunki.</i> Red. Danuta Ulicka. Warszawa 2009 (wybór). 		

10. *Tekst (w) sieci 2. Literatura. Komunikacja. Społeczeństwo*. Red. Anna Gumkowska. Warszawa 2009 (wybór).

Literatura dodatkowa:

1. *Między powtórzeniem a innowacją. Seryjność w kulturze*. Red. Alicja Kisielewska. Kraków 2004.
2. *Pogranicza audiowizualności. Parateksty kina, telewizji i nowych mediów*. Red. Andrzej Gwoździ. Kraków 2010 (wybór).
3. Konrad Chmielecki: *Estetyka intermedialności*. Kraków 2008.
4. *Nowe media w komunikacji społecznej w XX wieku. Antologia*. Red. Maryla Hopfinger. Warszawa 2002 (działy: Komputer i sieć; Horyzont komunikacyjny, próba diagnozy oraz Triumf techniki nad kulturą?)
5. *Pies w literaturze, kulturze, języku i mediach*. Red. Ewa Borkowska i in. Siedlce 2019.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny wspomagany technikami multimedialnymi: komputer, videoprojektor, prezentacja.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty kształcenia będą sprawdzane na kolokwium pisemnym oraz na podstawie autorskiego tekstu literackiego (twórcze pisanie).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: kolokwium jako forma sprawdzenia wiedzy z treści prezentowanych na wszystkich wykładach i ich zaliczenie. Przygotowanie wybranych tekstów okolicznościowych. Poprawka w formie rozmowy z prowadzącym wykład.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godz.
Udział studenta w konsultacjach	5 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	15 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Kreatywne pisanie (gatunki informacyjne)
Nazwa w języku angielskim:		Creative writing (information genres)
Język wykładowy:		Polski
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:		Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa, Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		Fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:		1
Semestr:		2
Liczba punktów ECTS:		2
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Artur Jędrzejewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Roman Bobryk, dr hab. Andrzej Borkowski, dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka, dr Marcin Pliszka, dr Adriana Pogoda-Kołodziejak, dr Barbara Stelingowska
Założenia i cele przedmiotu:		Przedmiot ma na celu zaznajomienie studentów z funkcjonującymi w mediach gatunkami wypowiedzi informacyjnych oraz przygotowanie ich do samodzielnego tworzenia takich tekstów w oparciu o wiedzę z zakresu literaturoznawstwa.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W01, S_W02	Student ma podstawową wiedzę na temat specyfiki funkcjonujących w mediach gatunków informacyjnych i ich konstrukcji językowej.	K_W01; K_W02, K_W04, K_W07, K_W09, K_W10, K_W11
S_W01, S_W02, S_W08	Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu genologii dziennikarskiej i retorycznych właściwości poszczególnych gatunków informacyjnych.	K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W09, K_W11, K_W10
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U01, S_U03, S_U06	Student potrafi opisać/scharakteryzować różnorodne gatunki wypowiedzi informacyjnych właściwe dla różnych mediów.	K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U04, K_U06, K_U09, K_U08, K_U11, K_U13
S_U04, S_U06	Student potrafi samodzielnie skonstruować prostą wypowiedź informacyjną.	K_U04, K_U05, K_U06, K_U12

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K04	Student jest gotów do dalszego świadomego podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności oraz doskonalenia umiejętności.	K_K04, K_K07
Forma i typy zajęć:		30 godzin ćwiczeń
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu współczesnych mediów.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gatunki dziennikarskie a literatura – zarys historyczny problemu i sytuacja współczesna. Granice literackości. Specyfika gatunków dziennikarskich na tle innych gatunków piśmiennictwa. Medium a informacja. Informacja i publicystyka jako główne nurty (rodzaje) wypowiedzi dziennikarskiej. Formy pośrednie między informacją a publicystyką. Polemika i komentarz jako formy publicystycznego dyskursu. Retoryczne właściwości polemik i komentarzy, leksyka i styl. 2. Informacja prasowa. Krótkie gatunki informacyjne w prasie (wzmianka, notatka, zapowiedź, relacja, korespondencja, sprawozdanie). 3. Ćwiczenia w przygotowywaniu krótkich wypowiedzi informacyjnych. Przegląd prasy/przegląd serwisów (research) jako gatunek. Czy istnieje czysta informacja? Język i tekst – mechanizmy oddziaływania na odbiorcę. 4. Gatunki prezentujące – recenzja, sylwetka, życiorys, nekrolog. Typy sylwetki jako gatunku prasowego: sylwetka-wspomnienie, sylwetka-anons, sylwetka jako notatka prasowa i jako wiadomość, sylwetka w formie artykułu publicystycznego, sylwetka jako składnik tekstu informacyjnego, sylwetka w formie wywiadu. 5. Ćwiczenia w przygotowaniu sylwetki, życiorysu lub nekrologu. Nekrolog a literatura funeralna. 6. Recenzja i sprawozdanie – informacyjność i publicystyczność tych form wypowiedzi. Ćwiczenia w pisaniu recenzji i/lub sprawozdania. Recenzja literacka/filmowa – podstawowe chwyt konstrukcyjne. 7. <i>Editorial</i> – gatunkowość tej formy wypowiedzi. Parametry zróżnicowania gatunku. 8. Komentarz jako gatunek wypowiedzi. Specyfika komentarzy w różnych mediach (prasa, radio, telewizja, internet). 9. Wiadomość/artykuł jako gatunek wypowiedzi prasowej. Problemy z określeniem granic (charakterystyką) gatunku. Struktura wzorca wiadomości (nagłówek, lid, korpus – ich pozycja w tekście i funkcje). 10. Ćwiczenia w przygotowaniu i redagowaniu artykułu/wiadomości. 11. Wywiad jako gatunek medialny. Wywiad prasowy a wywiad telewizyjny. Techniki prowadzenia wywiadu. Publicystyczne aspekty wywiadu. Informacja i retoryka – ich rola w przygotowywaniu się do wywiadu. 12. Informacja w sieci. Blaski i cienie współczesnego informowania internetowego. Język i kompozycja w mediach elektronicznych. 13. Analiza przygotowanych przez studentów wypowiedzi informacyjnych pod względem gatunkowym (z dyskusją). Debata na temat miejsca i roli gatunków informacyjnych we współczesnych mediach. 14. Opracowanie redakcyjne tekstów stworzonych przez studentów (sprawozdanie, sylwetka, wywiad). Zamieszczanie wybranego tekstu przez studenta w sieci. 15. Dyskusja na temat zamieszczonych tekstów w sieci. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Dziennikarstwo i świat mediów. Nowa edycja.</i> Pod redakcją Zbigniewa Bauera i Edwarda Chudzińskiego. Universitas, Kraków 2008. 		

2. *E-gatunki. Dziennikarz w nowej przestrzeni komunikowania*, redakcja Wiesław Godzic, Zdzisław Bauer, Warszawa 2015.
3. *Media informacyjne*, t. 1., pod redakcją Iwony Hofman i Danuty Kępy-Figury, Lublin 2016.
4. Maria Wojtak, *Gatunki prasowe*. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2004.
5. *Wypowiedź dziennikarska: teoria i praktyka. Skrypt dla studentów dziennikarstwa*. Pod red. Barbary Bogołębskiej i Andrzeja Kudry. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2008.

Literatura dodatkowa:

1. Stanisław Bortnowski, *Warsztaty dziennikarskie*. Wyd. III. Stentor, Warszawa 2007.
2. Michał Kaczmarczyk, *Gatunki prasowe w praktyce. Ćwiczenia warsztatowe dla studentów dziennikarstwa i komunikacji społecznej*, Sosnowiec 2006.
3. *Współczesne media. Gatunki w mediach. Prace dedykowane Profesor Marii Wojtak*, t. 1: *Gatunki w mediach elektronicznych*, pod redakcją Iwony Hofman i Danuty Kępy-Figury, Lublin 2017.
4. Maria Wojtak, *Analiza gatunków prasowych. Podręcznik dla studentów dziennikarstwa i kierunków pokrewnych*. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2008.
5. Kazimierz Wolny-Zmorzyński, Andrzej Kaliszewski, Wojciech Furman, *Gatunki dziennikarskie. Teoria, praktyka, język*. Wyd. drugie. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009.
6. *Pies w literaturze, kulturze, języku i mediach*. Red. Ewa Borkowska i in. Siedlce 2019.
7. *Kot w literaturze, kulturze, języku i mediach*. Red. Ewa Borkowska i in. Siedlce 2018.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Pogadanka heurystyczna, dyskusja, prezentacja, analiza materiału prasowego (omówienie zagadnień teoretycznych na konkretnym materiale prasowym), ćwiczenia kompozycyjne.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty kształcenia będą sprawdzane na bieżąco w trakcie zajęć oraz na podstawie przygotowanych przez studenta na zajęcia gatunków oraz umieszczenie wybranego tekstu w sieci.

Forma i warunki zaliczenia:

Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest aktywny udział w zajęciach oraz przygotowanie (pozytywnie ocenionej) wypowiedzi informacyjnej (z obszaru informowania medialnego) na zajęcia oraz zamieszczenie tekstu w sieci.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30
Przygotowanie się do ćwiczeń	10
Przygotowanie wypowiedzi informacyjnej na zajęcia	9
Konsultacje	1
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50
Punkty ECTS za przedmiot	2

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Komunikacja międzykulturowa i medialna
Nazwa w języku angielskim:	Intercultural and Mediumistic Communication	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:	pierwszy	
Semestr:	drugi	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Barbara Stelingowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Beata Wałęciuk-Dejneka, dr hab. Roman Bobryk, dr Marcin Pliszka, dr Barbara Stelingowska
Założenia i cele przedmiotu:		
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W01, S_W06	student zna podstawowe terminy, klasyfikacje i pojęcia związane z komunikacją międzykulturową społeczną i medialną oraz globalizmem	K_W01; K_W02, K_W04, K_W05, K_W07, K_W09, K_W10, K_W11; K_W12
S_W01, S_W08	student zna podstawowe teorie i różne aspekty komunikacji oraz wielokulturowości w tym aksjologiczny	K_W01; K_W02, K_W04, K_W07, K_W09, K_W10, K_W11;
S_W01, S_W10	ma wiedzę o językowych i społecznych kontaktach międzykulturowych i ich uwarunkowaniach	K_W01; K_W02, K_W04, K_W08, K_W09, K_W10, K_W11; K_W12
S_W01, S_W03, S_W07	zna zasady językowe, kulturowe, psychologiczne, aksjologiczne komunikowania się	K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W09, K_W10, K_W11;

S_W09, S_W10	zna różnice pomiędzy sposobami komunikowania się (aspekt kultury narodowej, środowiska, uwarunkowań osobowych, aksjologicznych, etc.)	K_W02, K_W04, K_W08, K_W09, K_W12
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U01, S_U04	student potrafi zastosować zasady komunikacji międzykulturowej w dziennikarstwie	K_U01, K_U02, K_U03, K_U09, K_U12, K_U13, K_U14, K_U05
S_U04	student potrafi zastosować zasady komunikacji międzykulturowej w innych aspektach komunikowania	K_U05; K_U12, K_U14
S_U02	potrafi definiować terminy związane z komunikacją i jej rodzajami	K_U05; K_U11, K_U13
S_U01, S_U03	posługuje się pojęciami kultury, globalizmu, multikulturowości i międzykulturowości	K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U08, K_U09, K_U11, K_U13
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	jest świadomy cech własnej kultury, innych kultur oraz roli kulturowych uwarunkowań komunikacji medialnej i innej, zna uwarunkowania poprawnej komunikacji	K_K02, K_K03
S_K04	zna ograniczenie własnej wiedzy i rozumie potrzeby aktualizacji wiedzy	K_K04, K_K07
Forma i typy zajęć:	wykłady (15 godz.), ćwiczenia (30 godz.)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Ogólna wiedza z kultury oraz komunikacji językowej		
Treści modułu kształcenia:		
Wykład:		
<ol style="list-style-type: none"> Zajęcia organizacyjne – informacje wstępne o treściach kształcenia, przykładowa analiza fragmentów tekstu literackiego i publicystycznego pod kątem różnic kulturowych i komunikacyjnych. .Komunikacja międzykulturowa - pojęcia, terminy, zjawiska, typologie (np. R. Gestelanda, Halla). Komunikowanie jako proces, definicja komunikacji międzykulturowej, rodzaje komunikacji międzykulturowej Globalizacja a wielokulturowość Różne kultury i związane z nimi zwyczaje komunikacyjne (kultury narodowe), cz. I Różne kultury i związane z nimi zwyczaje komunikacyjne (kultury środowiskowe), cz. II Różne kultury i związane z nimi zwyczaje komunikacyjne (inne aspekty), cz. III Komunikacja międzykulturowa i jej konteksty, cz. I Tożsamość a komunikowanie; pojęcie i kształtowanie się tożsamości, wpływy tożsamościowe, np.: etniczne, religijne, grupowe, społeczne, wychowawcze, narodowe, regionalne. 		

8. Komunikacja międzykulturowa i jej konteksty, cz. II

Typy uwarunkowań komunikacji, wpływ czynników zewnętrznych (np. kultura bycia, świadomość językowa i kulturowa), bezpieczeństwo kulturowe a komunikacja, zjawisko paniki moralnej.

9. Wymiar praktyczny komunikacji (rola, znaczenie).

- kultura języka, kultura bycia, aksjologiczne nastawienie wobec odbiorcy;
- projektowanie informacji: cel, odbiorca, kontekst sytuacyjny i czasowy, forma/kanał przekazywanej informacji, świadomość ważności informacji;
- kulturowo-objektywne istnienie procesu komunikacji;
- komunikacja wizualna (np. dress kod, różne rodzaje symboliki wizualnej)
- pamięć kulturowa a pamięć komunikatywna;

10. Komunikacja medialna w procesie komunikacji międzykulturowej. Rola mediów w procesie komunikacji.

11. Szok kulturowy. Pojęcie szoku kulturowego, jego przejawy i skutki w różnych wymiarach komunikacji (np. transkulturowej, globalnej, międzynarodowej, medialnej)

12. Literackie i publicystyczne wizerunki komunikacji międzykulturowej – analizy wybranych tekstów, cz. I

13. Literackie i publicystyczne wizerunki komunikacji międzykulturowej, cz. II

14. Religia, kultura bycia, tzw. poprawność polityczna a komunikacja

15. Zaliczenie zajęć

Ćwiczenia:

1. **Zajęcia organizacyjne** – ustalenie tematyki, kryteriów oceny i reguł wystąpień studentów.
2. – referaty studentów zgodnie z ustaloną tematyką (np. publicystyczne, literackie i naukowe charakterystyki różnych kultur narodowych, dyskurs medialny dotyczący wybranej aktualnej problematyki kulturowej i społecznej, medialno – kulturowe wizerunki określonych kultur, panika moralna a komunikacja międzykulturowa).
3. Kolokwium sprawdzające wiedzę teoretyczną.
4. **Podsumowanie zajęć, zaliczenie przedmiotu.**

Literatura podstawowa:

1. R. E. Nisbett, przeł. E. Wojtych, *Geografia myślenia*, Sopot 2011.
2. R. Gesteland, *Różnice kulturowe a zachowania w biznesie*, przekł. Hanna Malarecka-Simbierowicz, Warszawa, 2000.
3. *Komunikacja międzykulturowa*, w: <http://komunikacja-miedzykulturowa.blogspot.com/2013/10/miedzynarodowe-stosunki-kulturalne.html>
4. *Literatura a globalizacja*, red. E.M. Kur, B. Stelingowska, Siedlce 2017.
5. M. Booth, *Skandynawski raj. O ludziach prawie idealnych*, tłum. B. Gutowska – Nowak, Kraków 2015.
6. T. M. Dąbek, *Mowa w Piśmie Świętym*, Kraków 2004 (fr. dotyczące różnic komunikacyjnych).
7. A. Kołakowska, *Plaga słowików*, Warszawa 2016 (*Wstęp*).
8. M. Bodziany, *Dialog kultur w świecie "bez granic" jako determinant ładu społecznego*, Zeszyty Naukowe WSOWL, Nr (2012).

Wybrane publikacje dotyczące różnych kultur np. Skandynawii, Włoch, Wielkiej Brytanii, Francji, Dalekiego Wschodu.

Literatura dodatkowa:

1. Marek Szopski, *Komunikowanie międzykulturowe*, Warszawa 2005.
2. D. Matsumoto, L. Juang, *Psychologia międzykulturowa*, Gdańsk 2007, (rozdz. *Etnocentryzm, uprzedzenia i stereotypy*, s. 85-120).
3. Barbara Olszewska-Dyoniziak, *Oblicza kultury: wstęp do antropologii międzykulturowej komunikacji*, Kraków 1998.
4. *Wartości Wschodu i Zachodu: spotkania cywilizacji*, red. Janusz Danecki, Andrzej Flis, Warszawa 2005.

5. *Komunikacja międzykulturowa: zbliżenia i impresje*, red. Alina Kapciak, Leszek Korporowicz, Andrzej Tyszka, Warszawa 1995 lub J. Mikułowski-Pomorski, *Jak narody komunikują się ze sobą w komunikacji międzykulturowej i komunikowaniu medialnym*, Kraków 2006 lub tegoż, *Komunikacja międzykulturowa: wprowadzenie*, Kraków 1999.
6. N.Göle, *Muzułmanie w Europie. Dzisiejsze kontrowersje wokół islamu*, tłum. M. Ochab, Warszawa 2016.
7. A. Świstow, *Wschód spotyka Zachód*, w: <https://www.pojechana.pl/2012/12/wschod-spotyka-zachod/>
8. M. Phillips, *Londonistan: jak Wielka Brytania stworzyła państwo terroru*, Warszawa, 2010 (fr.)

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład i ćwiczenia. Sprawdzanie zakresu opanowanej wiedzy, kształtowanie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce. Wykład tradycyjny i interaktywny, wystąpienia studentów w formie referatów. Przedmiot kończy się egzaminem.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Referat oraz dwa kolokwia sprawdzające. Sposób rozwiązania kolokwium jest punktowany w następujący sposób:

50% - 3,0; 60%- 3,5; 70% - 4,0; 80% - 4,5; 90-100% – 5,0.

Forma i warunki zaliczenia:

Sposób oceniania:

- wiedza z zakresu podstawowego (terminy, pojęcia, umiejętność scharakteryzowania wybranych 3 kultur i wskazania podobieństwa i różnic międzykulturowych) – 3,0;
- znajomość szerszego kontekstu naukowego i publicystycznego zasad komunikacji międzykulturowej – 4,0;
- bardzo dobra, zaktualizowana poprzez znajomość bieżącej problematyki publicystycznej, wiedza i umiejętności z zakresu realizowanego tematu – 5,0.
- referat – oceniany zakres poprawności merytorycznej i językowej, w tym umiejętności doboru i wykorzystania literatury przedmiotu, poprawnego formułowania wniosków, logicznej argumentacji.

Przedmiot kończy się egzaminem.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godz.
Udział w ćwiczeniach	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	10 godz.
Udział w konsultacjach godz. z przedmiotu	1 godz.
Samodzielne przygotowanie się do egzaminu	19 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS